

Áhčči min don gean lohket almmis leat Itgo muitalivčče munnje manne lea ná?

Boarrásit buolvva duojáriid mielde Eanodaga gietkamis gietkkaravdda birra ii boade hervejuvvon láddi. Muđuidge áidna hearvaláddit leat dat, mat mannet goagi birra ja dan badjel. Dan duodašta jearahallandieđuid lassin Suoma álbmotmuseas gávdnon diehtu Eanodaga guovllu gietkamis 1965 (Museovirasto 2010), mas ii leat hearva eará sajis go goagi birra. Náskátge eai leat adnojuvvon min guovllus. Girjjálaš gálduin ja jearahallamiin eai bohtán ovdan erohusat čuoldagiid gaskkas Guovdageainnus ja Eanodagas. Liikká mu čuoldán searro- ja guoddinbátti Näkkäljärvi ja Triumf (2000, 97) gohčodeaba Eanodaga mállen. Dievdduid- ja bártnážiid vuottamállen dat leage hui dábálaš min guovllus.

Silbašiella lea árbevirolaččat adnojuvvon gietkamis vai dat suddje máná amas gufihtar beassat lonuhit su, dehe šiella "galggai suodjalit máná bahás vuoinjaid vuostá" (Solbakk 2009, 50). Dábálaččat šiella lea leamaš silbbas dehe eará metállas. Šiella lea leamaš searrobáttis nu, ahte máná oaidná dan ja golaha áiggi. Hui mángii silbaboallu lea maiddá searrobáttis dákko, gokko dat suorana golmma oassái, guovddážin ja ravdan. Muhtumin lea silbaboallu leamaš nai gietkama geažis, gasku juolgeliehku, masa sáhtá giddet searrobátti. Šiela sámít leat nappo atnán gaskaoapmin várjaleamis ja bisuheamis (Gaup 2001, 138).

GIETKAMII GULLEVAŠ MEARKKAŠUMIT

Gietkka sisttisoallá earenoamáš olu symbolalaš mearkkašumiid. Unna mánáža nohkansadjin dat lea doaivaga ja eallima symbola. Mu gietkka lea guorus ja dakkárin govvida máná fysalaš eretleahkima, muhto maiddá bohttevuoda niegvid ja doaivagiid jávkama.

Muitalus gietkama duohken geasuhii mu sakka. Almmolaččat gietkka guoddá mearkkašumiid hui olu ja eandalit dán dáhpáhusas muitalus čatnašuvvá gietkamii čavgat. Sáhtá dadjat, ahte muitalusa haga gietkka livčči bealleguorus.

Gietkama symbolalašvuodas ja mearkkašumiin muitalit diiddat. Diidda mielde heajos mearka lei dat go oáččuime headjaskaenkan gietkama: muittán vuoras olbmot lohke, ahte lea heajos mearka go mánáhis olmmoš vuhtoda guoros gietkama.

Dološ diidda mielde mánáii ii oáččo gárvvistit gietkama ovdalگو son lea riegádan. Muitodiedu mielde Ellegoaski guovttos etniin leigga munnje ráhkadan gietkama ovdalگو mun riegádin, muhto goaski ii lean áibbas gárvvisin dan dahkan. Son lei sojahan sieđgarissi goahkemuorran easkka dalle go ledjen riegádan ja de easkka luvddonastán gietkama.

Hui unnán, juo ollenge, leat girjjálaš gáldut das, mii dáhpáhuvvá jus máná jápmá gietkamii. Ruota beal Gárasavvona guovllus gietkka lei boldojuvvon, go máná dasa jámii (Päiviö 2010). Nuorta-Eanodaga Jávrrešduoddaris fas gietkka galggai luvddonastojuvvot ođđasit ja gietkkamuora vuđđui ráhkaduvvui ruossa. Muhtumin merkejuvvui maid máná muorrabustávai-guin. (Jearahallamat 1996–2010). Danne mearridin lasihit engelmáná gietkamiinai muorrabustávaid, go orui háliidin dan earenoamážit identifiseret Sálmmo-rohki gietkkan.

ENJELMÁNÁ NOHKKANSADJI

Dát bargu lea ollislaš duodji dannai dáfus go lean atnán buot áiccuid ráhkkaneamis. Niegubakte lean ožžon